

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Centrum Terapii Psychologicznej Tarapaty

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez Centrum Terapii Psychologicznej Tarapaty jest działanie dla dobra dziecka oraz ochrona jego praw, godności, bezpieczeństwa, zdrowia i prawidłowego rozwoju.

Każdy członek personelu traktuje dziecko z szacunkiem, uwzględniając jego potrzeby, możliwości rozwojowe oraz prawo do bezpieczeństwa i poufności. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dziecka jakiegokolwiek formy przemocy, dyskryminacji, poniżania, zastraszania lub naruszania jego granic.

Personel Centrum działa zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, zasadami etyki zawodowej oraz dobrem Małoletniego.

Podstawa prawna Standardów Ochrony Małoletnich

- Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (RODO)
- Kodeks pracy

Rozdział 1. Objaśnienie terminów

Pracownik / członek personelu

Psycholog, psychoterapeuta, pedagog, logopeda, praktykant, stażysta, wolontariusz oraz każda osoba zatrudniona lub współpracująca z Centrum.

Centrum

Centrum Terapii Psychologicznej Tarapaty.

Właściciel Centrum

Osoba prowadząca Centrum Terapii Psychologicznej Tarapaty.

Małoletni / dziecko

Każda osoba do ukończenia 18. roku życia.

Opiekun dziecka

Rodzic, opiekun prawny lub rodzic zastępczy.

Krzywdzenie dziecka

Każde działanie lub zaniechanie skutkujące naruszeniem praw, dobra, bezpieczeństwa, zdrowia lub rozwoju dziecka.

Przemoc fizyczna

Celowe działanie powodujące naruszenie integralności fizycznej dziecka.

Przemoc psychiczna

Działania powodujące u dziecka poczucie zagrożenia, poniżenia, odrzucenia lub bezwartościowości.

Przemoc seksualna

Każde zachowanie naruszające sferę seksualną dziecka.

Zaniedbywanie

Niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka, w szczególności emocjonalnych, zdrowotnych, edukacyjnych lub bytowych.

Dane osobowe dziecka

Wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Osoba odpowiedzialna za realizację Standardów

Osoba wyznaczona przez Właściciela Centrum do nadzoru nad wdrażaniem i przestrzeganiem Standardów.

Rozdział 2. Zasady bezpiecznych relacji z dzieckiem

2.1. Bezpieczna rekrutacja personelu

Przed dopuszczeniem do pracy z dziećmi Właściciel Centrum:

- weryfikuje pracownika w Rejestrze Sprawców Przepstępów Seksualnych,
- pozyskuje aktualne zaświadczenie o niekaralności,
- weryfikuje kwalifikacje zawodowe i wykształcenie pracownika.

Potwierdzenie dokonania weryfikacji przechowywane jest w dokumentacji pracownika zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

2.2. Relacja personelu z dzieckiem

Personel zobowiązany jest:

- traktować dziecko z szacunkiem,
- respektować granice fizyczne i psychiczne dziecka,
- uwzględniać potrzeby i dobro dziecka,
- komunikować się w sposób spokojny i adekwatny do wieku dziecka.

Zabronione jest:

- zawstydzanie, upokarzanie lub poniżanie dziecka,
- podnoszenie głosu w sposób agresywny,
- stosowanie gróźb lub zastraszania,
- stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej,
- kontakt o charakterze seksualnym,
- utrzymywanie prywatnych relacji z dzieckiem poza zakresem pracy,
- kontaktowanie się z dzieckiem przez prywatne konta w mediach społecznościowych.

2.3. Komunikacja z dzieckiem

Pracownicy komunikują się z dzieckiem w sposób:

- spokojny,
- nieoceniający,
- dostosowany do wieku i możliwości poznawczych dziecka.

Dziecko informowane jest o celu spotkania oraz zasadach poufności, w tym o sytuacjach, w których poufność może zostać ograniczona ze względu na bezpieczeństwo dziecka.

2.4. Wsparcie i pomoc

Pracownik zapewnia dziecku możliwość uzyskania wsparcia psychologicznego oraz rozmowy w atmosferze bezpieczeństwa i szacunku.

Rodzice lub opiekunowie mają możliwość uzyskania informacji o dostępnych formach pomocy i wsparcia.

2.5. Kontakt fizyczny z dzieckiem

Kontakt fizyczny z dzieckiem może mieć miejsce wyłącznie:

- za zgodą dziecka,
- w granicach społecznie akceptowanych,
- w sytuacjach uzasadnionych bezpieczeństwem dziecka lub koniecznością udzielenia pomocy.

2.6. Wizerunek dziecka

Utrwalanie lub rozpowszechnianie wizerunku dziecka bez zgody opiekuna prawnego jest zabronione.

2.7. Ochrona danych osobowych

Dane osobowe dziecka podlegają ochronie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zasadami minimalizacji danych.

Dokumentacja dotycząca dzieci, interwencji oraz zgłoszeń przechowywana jest w sposób zapewniający poufność oraz dostęp wyłącznie osobom upoważnionym.

Przekazanie informacji dotyczących dziecka następuje wyłącznie w zakresie niezbędnym do zapewnienia bezpieczeństwa dziecka i realizacji obowiązków wynikających z przepisów prawa, z poszanowaniem tajemnicy zawodowej psychologa, psychoterapeuty oraz zasad ochrony danych osobowych.

2.8. Kontakt z małoletnim

Kontakt z dzieckiem poza spotkaniami terapeutycznymi może odbywać się wyłącznie:

- za zgodą opiekuna prawnego,
- w zakresie związanym z procesem pomocy,
- przy użyciu bezpiecznych kanałów komunikacji.

2.9. Bezpieczeństwo online

Centrum nie zapewnia dzieciom dostępu do internetu.

W przypadku spotkań online pracownik korzysta z bezpiecznych komunikatorów i dba o zachowanie poufności rozmowy.

Rozdział 3. Zasady podejmowania interwencji

3.1.

Każdy pracownik posiada wiedzę dotyczącą rozpoznawania symptomów krzywdzenia dziecka oraz obowiązku reagowania.

3.2.

Pracownicy wspierają rodziców i opiekunów poprzez przekazywanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej, pedagogicznej i społecznej.

3.3.

Każdy pracownik ma obowiązek reagowania na wszelkie informacje lub sygnały świadczące o możliwości krzywdzenia dziecka.

3.4. Procedura interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę dorosłą

Pracownik:

- przyjmuje zgłoszenie,
- przeprowadza rozmowę z dzieckiem i opiekunami,
- sporządza notatkę służbową,
- ocenia stopień zagrożenia zdrowia lub życia dziecka.

Notatka zawiera wyłącznie informacje niezbędne do przeprowadzenia interwencji.

W przypadku zagrożenia dobra, zdrowia lub życia dziecka pracownicy mogą zawiadomić odpowiednie instytucje lub służby, w szczególności:

- policję,
- prokuraturę,
- sąd rodzinny,
- OPS/MOPS,
- PCPR,
- szkołę lub placówkę oświatową,
- zespół interdyscyplinarny,
- inne instytucje realizujące zadania z zakresu ochrony dziecka.

Interwencje prowadzone są – o ile pozwala na to charakter sytuacji – przez co najmniej dwóch pracowników.

W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa Centrum sporządza zawiadomienie do właściwych organów.

Jeżeli rodzice lub opiekunowie:

- odmawiają współpracy,
- nie zapewniają dziecku bezpieczeństwa,
- ignorują problem,
- odmawiają podjęcia leczenia lub terapii dziecka,
- podejmują działania sprzeczne z dobrem dziecka,

Centrum może skierować wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego lub zawiadomić właściwe instytucje pomocowe.

3.4.a. Procedura postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia psychicznego małoletniego

W sytuacji, gdy Małoletni:

- ujawnia samookaleczenia,
- prezentuje zachowania autoagresywne,
- zgłasza myśli samobójcze,
- przejawia poważne pogorszenie stanu psychicznego,
- lub występują inne objawy wskazujące na zagrożenie zdrowia psychicznego lub życia dziecka,

a jednocześnie Opiekunowie:

- odmawiają współpracy,
- przerywają terapię,
- nie zapewniają dziecku dalszej pomocy specjalistycznej,
- bagatelizują stan dziecka,
- lub ich działania mogą prowadzić do pogłębienia kryzysu psychicznego,

Pracownicy Centrum zobowiązani są do podjęcia działań mających na celu ochronę dobra dziecka.

Centrum może przekazać informację o konieczności objęcia dziecka wsparciem psychologicznym, pedagogicznym lub obserwacją do:

- szkoły,
- pedagoga lub psychologa szkolnego,
- OPS/MOPS,
- PCPR,
- sądu rodzinnego,
- zespołu interdyscyplinarnego,
- policji,
- innych instytucji realizujących zadania z zakresu ochrony małoletnich.

Działania te mogą zostać podjęte również bez uprzedniej zgody lub wcześniejszego poinformowania rodziców lub opiekunów prawnych, jeżeli jest to niezbędne dla ochrony życia, zdrowia lub dobra Małoletniego, a wcześniejsze poinformowanie mogłoby pozostawać sprzeczne z dobrem dziecka albo utrudnić udzielenie mu pomocy.

O podjęciu zgłoszenia pracownik niezwłocznie informuje Właściciela Centrum.

Przekazywane informacje obejmują wyłącznie dane niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa dziecka i organizacji dalszego wsparcia.

Centrum nie przekazuje szczegółów terapii ani informacji objętych tajemnicą zawodową ponad zakres konieczny do ochrony zdrowia lub życia dziecka.

Każde zgłoszenie dokumentowane jest w formie notatki służbowej lub karty interwencji.

3.5. Procedura interwencji w przypadku krzywdzenia przez rówieśnika

W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko pracownik:

- przyjmuje zgłoszenie,
- przeprowadza rozmowę,
- sporządza notatkę,
- organizuje spotkanie z opiekunami,
- przedstawia możliwości dalszej pomocy.

W przypadku czynów karalnych Centrum może zawiadomić sąd rodzinny, policję lub inne właściwe instytucje.

3.6. Procedura interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia przez pracownika

Osoba posiadająca informację o możliwości krzywdzenia dziecka przez pracownika niezwłocznie przekazuje ją Właścicielowi Centrum.

Pracownik podejrzany o krzywdzenie zostaje odsunięty od pracy z dziećmi do czasu wyjaśnienia sprawy.

Właściciel podejmuje działania wyjaśniające oraz – w razie potrzeby – zawiadamia właściwe organy lub instytucje.

Rozdział 4. Monitoring stosowania Standardów

4.1.

Każdy pracownik zobowiązany jest do zapoznania się ze Standardami oraz podpisania oświadczenia o ich przestrzeganiu.

4.2.

Osobą odpowiedzialną za realizację Standardów jest Właściciel Centrum lub osoba przez niego wyznaczona.

4.3.

Osoba odpowiedzialna:

- monitoruje przestrzeganie Standardów,
- reaguje na sygnały ich naruszenia,
- proponuje zmiany i aktualizacje dokumentu.

4.4.

Co najmniej raz w roku przeprowadzana jest analiza skuteczności Standardów oraz ich zgodności z obowiązującymi przepisami prawa.

4.5.

Pracownicy mogą zgłaszać propozycje zmian oraz uwagi dotyczące funkcjonowania Standardów.

Rozdział 5. Postanowienia końcowe

5.1.

Standardy Ochrony Małoletnich dostępne są:

- na stronie internetowej Centrum,
- w formie papierowej w placówce.

5.2.

Centrum udostępnia również skróconą wersję Standardów dostosowaną do wieku oraz możliwości rozwojowych dzieci.

5.3.

Wszyscy pracownicy otrzymują treść Standardów drogą elektroniczną oraz mają do nich stały dostęp w placówce.

5.4.

Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.